

כפ"ד. י"ט כסלו ה'תשל"ט

אמר ר' אושיא מאי דכתיב: צדקת פרונו בישראל גי' צדקה עשה הקב"ה בישראל שפירן לבין האומות² ומבאר כ"ק מ"ח אדמו"ר באמרו ד"ה זה שונאמר בי"ט כסלו³ תרפיט בסעודה, ולדפס בקונטרס דרדשי חתונה תרפיט⁴, דע"י שישראל מפוררים בכמה מדינות, הנה גם כשכבדהנה דחת דוחקים ולחצים את ב"ה ואין נתונים להם ללמוד תורה ולקיים מצוות, ועד שכבדה מצוות הם אנוסים ממש שאין להם אפשרות כלל לקיים אותם אפילו ע"י משיג⁵ ולדוגמא, כשיש גזירת המלכות שלא להכניס להמדינה ד' מינים, שאז גם ע"י משיג⁶ אי"א לקיים המצוות, הנה ע"י הגמצאים בהמקום שיש שם גזירות, שיוכלו ללמוד תורה ולקיים מצוות, ומה הקל אל הכבד, בתחלה שיוכלו לקיים את המצוות ע"י משיג⁷ [וכידוע שיש דעה בפוסקים שגם בהמצוות שעליהם אמרו יעבור ואל יברג⁸ רשאי לקדש את השם ולמסב⁹ עצמו], ועל שאח"כ לא יצטרפו למסיג כליל, אף שלא יהי להם נסיונות ואפילו לא מניעות ועיכובים, כי יצאו לחירות, ויוכלו לעסוק בתומצ"ע מתוך הרחבה, כמאר"ל¹⁰ כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר.

והנה כיון שהתורה היא נצחית, בכל עת וזמן ובכל מקום, (כמבואר בהמאר"ל¹¹) ע"פ מ"ש כ"ק מ"ח אדמו"ר (בדרשי חתונה הנ"ל¹²), בענין מצות פדיון שבויים שישנה גם ברותנות, דכמו שהשבוי בגשמיות (היושב במאסר) אינו יכול לצאת משם, ער"י הוא גם ברותנות, שלפעמים האדם שבוי רח"ל בידי יצור [וע"ד בעל

- 1) ספר שופטים ה' יא.
- 2) פסחים פ"ג ב.
- 3) השייכות דפסוק זה (צדקת פרונו גי') לייט כסלו, וכן הוסיף שמביא בהמאר"ל בעל המאר"ל (אשיעא) — נתבאר בד"ה זה דייט כסלו ה'תשמ"ז.
- 4) קונטרס ב — דפס במה"מ קונטרסים ח"א, וה"ל עוה"פ דע' (בשנת תשל"ט) בקונטרס בפ"ע.
- 5) ראה טה"מ שם לב, סעי'ב וא"ל.
- 6) והלשון והגדר דאינם הוא גם כשיש לו אפשרות לקיים ע"י משיג — ראה רמב"ם הל' סוחרות פ"ה, ונכ"מ, אבל אינם ממש הוא כשאין לו אפשרות אפילו ע"י משיג, ככפנים.
- 7) להעיר מר"ז לישבת פ"ד (מפ"א) ד"ה ומקשו (הובא בכ"מ שם רפ"ה) שהיו יכולין לבטלה ממנו נ"ל ברוח¹³.
- 8) ראה גורב' המב"מ שם ה"ד. סוד ושיע' דוד' ר"ס קנ"ג ונתיב' שם.
- 9) בד"ה א"ר אושיא הנ"ל, שהתנית בה הוא ש"התעוררו בהתעוררות גדולה בהימסיג שלא לשמוע להמנעו כ"ה, ויש לומר, שח"ו ומה נמשך שאח"כ לא יצטרפו למסיג, ככפנים.
- 10) אבות פ"ד משנה ט.
- 11) ד"ה א"ר אושיא הנ"ל (טה"מ שם לב, א), וראה גם תניא רפ"ה, מאמר' אורחצ"ע בראשית ע' צ"ג (ש"ג, א, ב, ג).
- 12) בד"ה כל הנהגה תרפיט סי' (טה"מ שם לב, א).
- 13) בד"ה כל הנהגה תרפיט סי' (טה"מ שם לב, א).

פתח דבר

לקראת חג הגאולה י"ט כסלו הנעל"ט, יום גאולת כ"ק אדמו"ר הזקן ממאסרו (בשנת תקנ"ט) — הגנו מוציאים לאור את המאר"ל ד"ה א"ר אושיא כ"ר צדקת פרונו כ"ר, שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות דייט כסלו ה'תשל"ט.

המאר"ל מיוסד על מאמר ד"ה זה דייט כסלו תרפיט שנדפס בקונטרס דרדשי חתונה תרפיט.

מערכת "אוצר החסידים"

סו כסלו שנת ה'תשי"ג (הי' תח"א שנת נביט), מאת: שנת להולדת כ"ק אדמו"ר הגנו צ"מ, שנת הארבעים לנשואת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ברמק"ל, ג. י.

1) ג. ומדייק בהאמארי²² דלפי פירוש זה בצדקת פרוזנו (צדקה כ"י שפירזן כ"י) הוליל צדקת פרוזנו למה נאמר פרוזנו. ומבאר²³ שפרונו הוא ע"ד מ"ש²⁴ פרוזת תשב ירושלים והיינו, שהצדקה שעשה חקב"ה בישראל כזה שפירז לכ"י האומות הוא ככ"י שע"ז יצא למדריגה נעלית יותר ממנו שה"י לפני הירידה דפירוז. ועד לבח"י פרוזת תשב ירושלים (פרוזנו).

2) ד ויובן זה ע"פ מאריז²⁵ שכל מה שיש בעולם יש באדם [שכלן קרא האדם עלם סטע²⁶ וכא"ר חייב לומר כשפילי נברא האדם [שכלן קרא האדם שבאדם אתם קרויין אדם²⁸ יש בחינת ירושלים והיינו, שגם בזמן הגלות, כשפני חטאינו גלינו מארצנו ונתחרקנו מעל אדמתנו²⁹] ונענין זה (גרינו מארצנו ונתחמנו מעל אדמתנו) הוא גם ככ"י הנמצאים בארץ הקודש תובב"א³⁰ מצ"ע, ענין ירושלים ברנות³¹ הוא נצח' גם עכשיו, כא"ר מישראל. והענין הזה, דהנה ידוע³² שירושלים פירושו הוא יראה שלם [וענין זה הוא גם כגונג לעיר ירושלים כפשוטו] כדאימא בחוספות³² כשם המדרש³³ שישם ירושלים הוא על שם שלם שקראה מלכ' צדק שלם ועל שם יראה שקראה אברהם, שהוא שלימות ויראה. והוה שירושלים הרוותגת היא נצחית גם עכשיו בזמן הגלות, כי באב"א ישראל גם בזמן הגלות יש (בהעלם עכ"פ) שלימות ויראה, כדלקמן.

ויוכז זה בהקדים, כענינה של ירושלים (שלימות ויראה) בעבודת האדם, שני פירושים. דכ"י³⁴ מבאר שירושלים היא ויראה כמו שבאה בצירור דיראה, וזו"ע ירושלים של מטה וירושלים של מעלה, כי ביראה יש ככליות שהי מדריגות, הגלות יש (בהעלם עכ"פ) שלימות ויראה, כדלקמן.

- 22) ד"ה א"ר אושעניא הנ"ל ספיג (סוד'ם קונטרסים שם לר, ריש ע"ב), וראה גם דר"ה זה באותה בשלה (ע' תרע), תרכ"ז (סוד'ם תרכ"ז ע' שבת) ותרכ"ט (סוד'ם תרכ"ט ע' גב).
- 23) ד"ה א"ר אושעניא תרפיט תג"ל בסופ (סוד'ם קונטרסים שם לת, א), וראה גם ד"ה הנ"ל באותה שם (ע' תרפא), תרכ"ז (סוד'ם שם ע' של) ותרכ"ט (סוד'ם שם ע' גו).
- 24) זכרי' ג' ה'.
- 25) אוריג' ס"פ לא, וראה גם קה"ד פ"א, ד (קרוג לסופ), מדרש תהלים י"ט, א. תהומא באגער וראי ית.
- 26) תהומא ספידי' ג. תפיג' חסיט' ק"ב, א, וראה גם לקי"ת במדבר ה' סעי'א, סוד'ם תרפיט ע' גמ. ד"ה כי עקף חסילה תופיג (תשיט) פיה (סוד'ם תרפיט ע' רמז, התישט ע' 218), ועד.
- 27) מנהדרין לו, סעי'א במשנת.
- 28) יבמות סא, רע"א.
- 29) תמפלת מוסף דר"ט.
- 30) כדומות גם מוה שלישון זה בתמלת מוסף דר"ט, גלינו מארצנו ונתחמנו מעל אדמתנו. וז"ה גם באות' תובב"א.
- 31) וראה באורכה ד"ה א"ר אושעניא תרפיט תג"ל פ"י (סוד'ם קונטרסים שם ל"ו, א ואילן), וראה גם ד"ה תג"ל תרכ"ז (סוד'ם שם ע' של) ותרכ"ט (סוד'ם שם ע' גו).
- 32) ד"ה ה' — תענית סז, א. הובא במקומות שבהערה המקומת.
- 33) ב"ר פפי' י'.
- 34) לצי"ת בשלה ד', א, וראה לא, א.

עסקים הטורחים ומטורדים ביותר בטרודת עסקיהם, שהם קשורים (שכויים) בהחשבות המבלבלות ואינם יכולים לצאת מהם, ועד שלפעמים הוא כמל אנוס¹², ובלשו הרמב"ם¹³ (כגונג להלכה) יצרו הוא שתקפן [וזהו"ע הצדקה ע"י שפירזן לכ"י האומות, גם כגונג למקומות הרוותג, דכאשר מ' שהוא מיראל שכו' בידי יצרו רח"ל (כגונג לענין פרט), יציאתו מהשכי' היא [לא בכח עצמו, כיון שאין חכוש מתיר עצמו, כ"א] ע"י יהודי שאנו נתון בשכי' כגונג לענין זה, והיינו, דגם כאשר גם הפודה אותו מהשכי' הוא שכו' בידי יצרו, ועד שהוא כמל אנוס (יצרו הוא שתקפ) כגונג למצוה אחרת מ"מ, כיון שכגונג לכ"י מצוות אינו שכו' בידי יצרו, כי ההנהגה היצו"ר אצל כ"א היא (בעיקר) בענין אחר דכמו¹⁴ שכל זמן יש עבודה מיוחדת השייכת ביותר לזמן זה, ועיקר הפיתויים וההתנגדות של היצו"ר הם למנוע עבודה זו¹⁵, שלכן הנסיגנות שכו"ר אחר שונים מהנסיגנות כו"רות אחרים [וכמו בזמנו של מגשה שאז ה"י שולט היצו"ר דע"ז¹⁶ משא"כ בהדרות שלאחריו, עאכ"כ לאחר שקטלוחו ליצרא דע"ז¹⁷] ע"ז הוא גם בזמן אחר גופא, שלכל אחד מיראל יש ענין מיוחד (מצוה או מנהג וכיו"ב) שגונג אליו יותר, כידוע¹⁸ כביאר מאריז¹⁹ אבן במאן הוה זורר ספי, ועיקר הפיתויים וההתנגדות של היצו"ר שלו גם כגונג לענין זה, וע"י שמקיים את המצוות, שאין יצרו לוחם כגונג (כ"כ), הוא פודה מלשכי' את זה שיערו תקפו במצוות אליו, וזהו (צדקה) עשה הקב"ה בישראל שפירזן לכ"י האומות, דפירזן שכו"ים הוא צדקה, הכי נעלית, וכמבואר במאמר הנ"ל²⁰ שבמצוות צדקה פירזן שכו"ים הוא קודם לכל דבר, ואין מצוה גדולה כפירזן שכו"ים²¹, וע"י שפירזן לכ"י האומות, שיערו של אחד שונה מיערו של השני, ע"י מתקיימת הצדקה דפירזן שכו"ים, כנ"ל.

- 12) אבל לא אנוס ממש אפילו לא הגדר זאנוס שכו"ר הנקומות שיש לו אפשרות לקיים ע"י סמיך (ראה לעיל הערה 5), כי, רשות לכל אדם נהנה, . ואין לו מי שיכפי' (רמב"ם הל' תשובה פ"ה ה"א, ב), וי"ל שלכן מדיק הרמב"ם (ב"ל) גורשוין ספיג) יצרו הוא שתקפן ולא שכו"ים.
- 13) ועפ"י מוה' גם זה שפירזן מאז העובר עבירה — אי שאנו רחמנא פטרי' (ב"ק בת, סעי'ב, רש"י) והעובר באנוס (אפילו העובר ע"י כאנוס) אין מעשישם אותו (רמב"ם הל' סו"ה פ"ה ה"ד) — כי "תקפ"ו אנו אנוס.
- 14) הל' גירושין שם.
- 15) ברכות ה' ב' ושי"ג.
- 16) הובא לקמן ראה באורכה לקי"ש ח"ג סעי' 747 ואילן.
- 17) להעיר מלקי"ד כ"ד א טו, א"ב.
- 18) מנהדרין ק"ב, ב ובפ"ש"י שם ד"ה הוית.
- 19) יומא ס"ג, ב. סנהדרין ס"ד, א.
- 20) וראה אגרו"ס סוף ס"ג, ד"ה זה הוית תרפיט (תשיט) ספיג (סוד'ם תרפיט ע' ענן ואילן, התחש"ת ע' 240 ואילן), ובהערה שם ובכ"ב.
- 21) שבת קי"ח, ב.
- 22) רמב"ם הל' בתערה שם ובכ"ב.

1 ויש לומר, דכפרות תשב ירושלים (נקודת היראת שמים) שני ענינים שנקודת היראת שמים היא למעלה מהגבלה (כנ"ל סעיף ה), וגם התפשוטות⁴³ היא כלי גבול. ובה גופא שני ענינים. שנקודת היראת שמים פועלת בכל כוחות הנפש שיהיו כוחיים לתבונה, ושם הנקודה עצמה מתפשטת בכל כוחות הנפש, עד כהלכתיים לדמיון דיבור ומעשה. ונדוגמת פרוות תשב ירושלים כפשוטה, דנוסף לזה שירושלים היא נקודה דאמצעו של העולם ומאזן שתי שכבותיה⁴⁴ הושחת כל העולם⁴⁵, הנה גם ירושלים עצמה מתפשטת בכל העולם, דעתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל ועתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות⁴⁶.

2 ולכאורה יש להוסיף דזה שנאמר פרונו (ולא פורונו), ענין פרוות תשב ירושלים, שייך גם להצדקה שפירוש שמבאר בתחלת המאמר, שעסק התומ"צ של ישראל הנמצאים במקומות הרווחה ונתן כח יצירת לישראל הנמצאים במקום הגירה שיוכלו ללמוד תורה ולקיים מצוות. כי זה שעסק התומ"צ של אחר נתן כח יצירת לשני, הוא לפי שכל ישראל הם מצאית אחת בפרט מצד נקודת היראת והכבוד שבהם, שהיא נקודה המאחדת את כל ישראל. ולכן בכדי שהעסק דתומ"צ של אחר יתן כח יצירת לאחר (ענין הצדקה כזה שפירוש) הוא כשעסק התומ"צ של הוא בהנקדה דירוש, פרוות תשב ירושלים, שהיראת של (ירושלים) היא באופן דופרצטי⁴⁷ ימה וקדמה ונבונה, שמתפשטת והודרת בכל כוחות הנפש, עד כמתחבה דיבור ומעשה של.

3 ויש לומר שזה הטעם על זה שהעסק בתומ"צ של אחר נותן כח יצירת (לא רק לאלה הנמצאים במקום הגירה, אלא) גם לאלה השבוים בנדי צרים, לפדות אותם מהבוי (כנ"ל סעיף ב), כי ככא"א מישראל, אפי' ברשעים, יש כהעלם עי"פ) נקודת היראת, ולכן כל הסוגים ד'ישראל (צדקים ויגונים ורשעים) הם מצאיות אחת. וכמו"כ גם בהלכה צבור (שישראל הם צבור⁴⁸), צבור ר"ת צדקים ויגונים ורשעים⁴⁹, שכל ג' סוגים אלה הם מצאיות אחת [והוא"ו] (שבתבה צבור) הוא וא"ו

43 וראה תורת בשלה ד"ה צדקת פרונו (שם) סעיב ואילך) שפרוות תשב ירושלים ה"ע עתידה ירושלים שתתפשט כו'.
44 ועוד המבואר בפ"ב (המשך תפיס' ע' תצ"ו) וענין והאבה דכ"ל נפשו, שאראה היא לא רק בלב אלא מתפשטת בכל הכוחות והאברים.
45 וראה משנה יומא נג, ב ונבמא שם נה, ב. וראה בהמשך בשער הור ליומא שם נה, ב. וראה נה, א. תחומות קדושים י.
46 וראה ספ"ד פ' שבת תמג. וראה גם ספ"ר דברים בתחלות. שהש"ר פ"ד, ד (ג).
47 וראה גם בתוספת ב.מרא מקומות' ללקיט מסעי פ"ב (ע"ג, א).
48 וראה נזיר ס"א, ריש ע"ב ש"קול" (צבור) הוא דוקא בישראל, ונבמא"ו מודר"ת (יג, ב. ג. ב.) שזהו לפי שישאל הם מצאיות אחת משא"כ ב"ב.
49 כבר לארז (להחיד"א) סי' ז בפירושו המשוה (אבות פ"ב מ"ד) אל הפרוש מו' הגבור. דברים אחרים (לנה"ל) דרוש כב (שבת הגדול) קט"ג.

יראה תמאה — ירושלים של מטה, ויראה עילאה — ירושלים של מעלה. וזהו אמר הקב"ה לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה³⁵ דלגם שמגד הגליליים יראה תמאה היא למטה מטה לגבי יראה עילאה, מ"מ, כיון שיראה תמאה שרשה מיראה עילאה³⁶, ועד ששנבום חד הוא³⁷, לכן ע"י ירידת תמאה (ירושלים של מטה) מניעים ליראה עילאה (ירושלים של מעלה)³⁸. ומהמשל שבמאמר זה מובן³⁹, דירושלים הוא נקודת היראת שמים שלמעלה מהשכל, נקודה שלמעלה מצדו, שישנה ככא"א מיראה, מצד עצם הנשמה שבו שלמעלה מגליליים⁴⁰. ויש לומר, דמהשכלים על זה שנקודה זו נבמא"ו בשם ירושלים, שלמות היראה, הוא, כי אמיתית ענין השלמות היא שאין שייך שיהיה בו חסרון, ולכן, היראה כמו שבאה בגלילי (בצדו דיראה), כיון שאפשר שיהיה בו חסרון, אין בה אמיתית השלמות. ואמיתית השלמות, היא נקודת היראת שמים שלמעלה מגלילי, דנקודה זו ישנה תמיד ככא"א מיראה.

4 ויהנה אף שנקודת היראת שמים שלמעלה מהשכל היא למעלה מהגבלה, מ"מ, לכו"א, וזהו שלע"ל (דקא) ד"ל פרוות תשב (ירושלים) ופי' רש"י⁴¹ שלא יאה לה קצב ושעור כו' וגם אז היוו באחליות לאין קץ כפי' רש"י⁴² שתגדל מיום ליום וזהו צדקת פרונו בישראל כו' צדקה עשה הקב"ה בישראל שפירדו לפני האומות, דזה שנאמר בכתוב ענין זה (צדקה כו' שפירדו כו') בלשון פרונו הוא, כי הצדקה שעשה והקב"ה בישראל ע"י שפירדו לפני האומות הוא שע"י יגיעו לפרונו שלמעלה מצדו האומות, ושני ענינים בהם⁴³ המניעות ונכונים שבזמן הגלות (פירון לביד האומות) מתעוררת ומתגלת נקודת היראת שמים שבכל אחד מישראל (כמבואר בארוכה בהמשך⁴⁴) שהיא למעלה ממדידה והגבלה. ויתירה מזו, דענין פרונו רומן (כמבואר לעיל סעיף ג מהמאמר) על פרוות תשב ירושלים, שע"י התעוררות נקודת היראת שמים בזמן הגלות, תהיה אח"כ תוספה ועל"י נקודת היראת שמים, הנל"ג שבה כמו שיהיה לע"ל.

35 תענית ה' א. וראה בהמשך בשער הור (לה"ר ראובן מגלילות) לתענית שם.
36 וראה גם תו"א קיד, ד. לקיט ראה כט, ד. ביאורו לאודותאמיצ אמור פ"ב, א. ב. דרד היים שער תוספתו נ"ג, מאמרי אודותאמיצ דברים ח"ב ריש ע' תרנ"ג. ביאורו להצ"ג שם כ"ד א ע' תנ"ב. קונטרס לתענית פ"ג (ע' 108).
37 וראה ביאורו ודרד תו"ב שם.
38 לקיט ראה שם לא, א.
39 ראה שם פ"ד (סד"ב) קונטרסים שם לו, א ואילך) השכיח דנצח (והנצח זו בנין ירושלים — כרכות נ"ג סעי' א) לאוצר, ובהמשך לזה בספ"ו (סד"ב) שם לו, ב. שאוצר של יריש (ראה שבת לא, ב. ברכות לג, ב.) הוא נקודת היראת.
40 וראה ד"ה ועמה ישראל ג' דכ"י מ"א הירושל"י סי' ז, ובהערה פ"ב שם (סד"ב) מלקט ח"ב ע' שבת.
41 תו"ב בסד"ר א"ר אושעיא תרפיס תי"ל (סד"ב) קונטרסים שם לו, א. סעי' א.
42 פ"ו ואילך (סד"ב) שם לו, א ואילך).

הירא⁵⁸]. ונתב, בכ"י שיהי, פרוזת תשב ירושלים, צריכה להיות העבודה גם ע"ש באופן של פרוזת למעלה ממדידה והגבלה, שככלל היא העבודה זמנית נפשית מסירת הירצו⁵⁹, שעבודה זו היא הכנה קדומה שיהי, פרוזת תשב ירושלים גם כפשוטו, עתידה ירושלים שתמשיט בכל ארץ ישראל ועתידה ארץ ישראל שתמשיט בכל הארצות, שזה נעשה (ככל הענינים דלעתי⁶⁰) ע"י מעשנו ועבודתנו במשך זמן הגלות, שכללותם הם הג' קווי דתורה עבודה וגמ'ח, וכמאר"ל במסכת ברכות בתלמוד ובאישאחה"ט⁶¹, ער"פ⁶² פדה בשלום נפשי מקרב לי כי כרבים היו עמדי, כל העוסק בתורה ובגמ'ח ומתפלל עם הצבור מעלה אני עליי כאילו פדאני לי ולבני מבני אומות העולם, ובפרט ע"י העבודה דפוצנו מעינותיך חוצה שיע"י אחי מר דא מלכא משיחא [כמ"ש באה"ק של הבעש"ט⁶³ מה ששמע בהיכל המשיח, ממלכא משיחא].

וזר צדקה כ"ו שפיוזן לבין האומות, שע"י מעשינו ועבודתנו בזמן הגלות (כ"י) הקוין דתורה עבודה וגמ'ח ובפרט בהפצת המעניות חוצה) שככל יום יום, ויום הנה ג'וסף על זה שככל יום יום (כשנמצאים עדיין בגלות) נעשה הפדי ברוחניות (כ"י) פדאני, הנה כל פעולה ופעולה בה"ל מצטרפת לחשבון גדול של הצדקה⁶⁴ שמקורבת את והאולה⁶⁵ כפשוטה בגמיות, שאז יהי פרוזת תשב ירושלים גם במקורבת.

58) ו"ל דהאזהב הוא בכ"י שמה"י לו חיות בעבודתו וכ"י. משא"כ בלי יראה חסר בעצם העבודה — ראה תניא פמ"א, נו, ספ"ב (וא"ל) וראה ד"ה אני לדודי התשליב ה"ע 13 (מה"ג מלוטק ח"ג ע' רס"ד).
59) ראה תניא פמ"א, נו, ספ"ב (וא"ל) וראה ד"ה אני לדודי התשליב ה"ע 13 (מה"ג מלוטק ח"ג ע' רס"ד).
60) תניא רפ"א, א, ת' א.
61) תהליך ה"י, ית וראה אהתי (יחל אור) להצ"צ ער"פ.
62) שיכנת פסקת זו לגאולת אודיז בי"ט ספ"ל — ראה אודות קודש אודיז סי' לח, תשי"ג, וראה ד"ה פדה בשלום התשליח בחולתו (מה"ג מלוטק ח"ג ע' ג).
63) דרפסה גם בכ"י שם טוב בתחלתו.
64) ע"פ מחז"ל (כ"ב ט"ב ב) בנוגע לצדקה: כל פדוטה ופדוטה מצטרפת לחשבון גדול.
65) כ"ב שם, א.

המתבר את הרשעים עם הבינונים והצדיקים, ועד שהראש של כל התיבה הוא אות צדיק⁵⁰ ועמ"ס כולם צדיקים, ולכן עסק התומצ"ש של הצדיקים והבינונים [וכפרט צדיק⁵¹], כשעסק התומצ"ש שלהם הוא נאופן שהם כוללים עצמם עם כל ישראל⁵², ואהבת לרעך כמוך⁵³ פועל גם על אלה השכונים בידי יצרם, שיעזו מהשפ"י ויהיו צדיקים (גם בגלוי).

ח) והנה ענין הניל (שהעסק בתומצ"ש של אחד נותן כח ועוז גם לשני) הוא לא רק כשהאונס (בנוגע לאיוו מצוה) הוא מפני גזירת המלכות או מפני שיצור הוא שתקפו, אלא גם כשהאונס הוא מפני שע"פ תורה א"א לקיים מצוה זו, וכמו ישראל הנמצאים בחו"ל ש"פ תורה א"א להם לקיים את המצוות התלויות בארץ, ועד"ז בכללות זמן הגלות שא"א (גם לכ"י) הנמצאים בא"י לקיים מצוות התלויות הם מציונות אחת, לכן ע"י שבני הנמצאים בא"י מקיימים את המצוות התלויות בארץ, מועיל זה גם עבור בני הנמצאים בחו"ל, ועד"ז הוא בנוגע להמצוות התלויות בזמן הבית שקיימו ישראל אז, שזה מועיל גם לבני שבזמן הגלות, כיון שכל ישראל שבמשך כל הדורות הם צבור אחד דאין מיתה בצבור⁵⁴ [שכלן הקורבן שהקריבו בימי צו"א כיפר גם על ישראל שהיו כדורו של צדקיהו⁵⁴].

ט) וזר צדקות פרוזנו בישראל צדקה כ"ו שפיוזן לבין האומות, דזה שנאמר פרוזנו (ולא פרוזנו) הוא ל"י צדקה שעשה הקב"ה בישראל שפזרן לבין האומות הוא שע"י יגיעו לעיל לפרוזת תשב ירושלים (כ"י) בארצוהו, ועוד פ"ע על זה שנאמר פרוזנו הוא, כי בכ"י לכו"א לפרוזת תשב ירושלים הוא ע"י שגם העבודה בזמן הגלות (כשפיוזן לבין האומות) היא באופן דפרוזת תשב ירושלים, דנוסף לזה שהכניסה לירושלים בגמיות (כ"י) היא באופן דפרוזת תשב ירושלים, היא ע"י העבודה דירושלים, שלמות היראה, [כ"י] ביאת המשיח תהי, ע"י בקולו תשמעו⁵⁵, שזה נענין בקולו תשמעו) הוא ע"י היראה, שהיא ראשית העבודה ועיקרה ושרישה⁵⁶, דהגם שבכ"י שקיום התומצ"ש יהי בשלמות צור"ך גם לאהבה⁵⁷, הרי עיקר העבודה היא

50) ישע"י ט' כ"א.
51) להדיד מתיבא פמ"א (נו, ב).
52) קדושים י"ט, יח, וראה מאמר אודיז על פשיחת תורתו כ"ד ע' תמצנ, וכתבמזן כ"י לשם (תתקמ"א, ב).
53) היריות ג', א, וראה מתיבא תורה (לורוגרפיצי) מכתב קמח, קמ"ט.
54) מתיבא צ"ח, ספ"א.
55) מתיבא צ"ח, ספ"א.
56) מתיבא צ"ח, ספ"א.
57) מתיבא צ"ח, ספ"א, וראה קדושים העבודה פ"ב (ע' 15), וראה גם תניא פ"ט (גמ' ב).